✨ שאלות עומק לחט״ע

חוברת מנחה • מהדורה למורה

יצרה: רוית ראש בן ישי

מהדורה למורה

שאלות פילוסופיות פתוחות לבני נוער בוגרים: משמעות, אושר, אמת, חופש, זהות, זמן וחברות. אין בהן תשובה נכונה אחת – המטרה היא לחשוב יחד, להקשיב ולהתווכח בכבוד. מתאימות לשיעורי חינוך בחט״ע, לערב גיבוש או לסיום שנה.

🎯 מטרת השיעור

התלמידים יתרגלו שיח פילוסופי מכבד: ינסחו עמדה אישית בשאלת עומק, ינמקו אותה, יקשיבו לעמדות שונות ויבחנו אם משהו בעמדתם השתנה.

⏱️ מערך שיעור – 45 דקות

דקות	שלב	מה עושים
0–5	👋 פתיחה וחוקי השיח	מזכירים את חוקי השיח והזכות לומר "עובר". "קיר השאלות": כל תלמיד/ה כותב/ת על פתק שאלה גדולה אחת שמעסיקה אותו/ה (בלי שם), והפתקים נתלים על הלוח. הכיתה בוחרת בהצבעה שקטה שתי שאלות שיפתחו את השיעור.
5–10	🎬 המורה פותח/ת	המורה עונה ראשון/ה על הקלף: "מה הופך חיים לחיים טובים בעיניך: הישגים, קשרים, משמעות או משהו אחר?"
10–30	⭕ סבב קלפים	במעגל או בזוגות. מתחילים מהקלפים המומלצים. אחרי כל תשובה – הד קצר או מחמאה.
30–40	🧩 עיבוד במליאה	איזו תשובה ששמעתם היום גרמה לכם לחשוב אחרת? • האם הייתה שאלה שהתקשיתם לענות עליה? מה הקשה עליה? • מה ההבדל בין ויכוח שמטרתו לנצח לבין שיחה שמטרתה להבין?
40–45	🪧 כרטיס יציאה	כתבו שאלה אחת שאתם יוצאים איתה מהשיעור, ומשפט אחד על מה שאתם חושבים עליה כרגע.

☆ קלפים מומלצים להתחלה

1. מה הופך חיים לחיים טובים בעיניך: הישגים, קשרים, משמעות או משהו אחר?
2. האם תמיד עדיף לדעת את האמת, גם כשהיא כואבת?
3. האם אדם יכול להשתנות באמת, או שרק ההתנהגות שלו משתנה?
4. האם יש הבדל בין להיות טוב/ה לבין להיראות טוב/ה בעיני אחרים?
5. האם יש דברים שאסור לצחוק עליהם? איפה עובר הגבול בעיניך?

⚠️ נקודות רגישות

שאלות על משמעות, בדידות, זמן וזהות עלולות לעורר אצל חלק מהתלמידים תחושות כבדות, ולכן זכות ה"עובר" שמורה ואין לחייב חשיפה אישית. תלמיד/ה שמביע/ה חוסר משמעות, ייאוש או בדידות עמוקה – פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

🤍 פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים. אנחנו לא מאבחנים – מקשיבים ומפנים.

כל הקלפים ושאלות ההעמקה

#	קלף	העמקה (חט״ע)
1	מה הופך חיים לחיים טובים בעיניך: הישגים, קשרים, משמעות או משהו אחר? חט״ע	האם ההגדרה שלך הייתה שונה לפני שלוש שנים?
2	האם אושר הוא מטרה שרודפים אחריה, או תוצאה של דרך שבוחרים לחיות? חט״ע	מה קורה כשמנסים בכוח להיות מאושרים?
3	האם תמיד עדיף לדעת את האמת, גם כשהיא כואבת? חט״ע	מתי לדעתך שתיקה היא בחירה נכונה?
4	עד כמה את/ה באמת בוחר/ת את מי שאת/ה, ועד כמה הסביבה בחרה בשבילך? חט״ע	איזו בחירה אחת שלך הרגישה באמת חופשית?
5	אם היית יכול/ה לדעת את כל העתיד שלך מראש, היית רוצה? חט״ע	מה היה קורה לתקווה ולהפתעה?
6	מה ההבדל בין חבר/ה אמיתי/ת לבין מכר/ה טוב/ה? חט״ע	כמה חברים אמיתיים אדם צריך באמת?
7	האם אדם יכול להשתנות באמת, או שרק ההתנהגות שלו משתנה? חט״ע	ספר/י על שינוי שראית אצלך או אצל מישהו.
8	מה יותר חשוב: להיות צודק/ת או להיות נחמד/ה? חט״ע	מתי ויתרת על להיות צודק/ת, ולמה?
9	האם זמן שבזבזנו בהנאה הוא באמת זמן מבוזבז? חט״ע	איך את/ה מודד/ת אם יום היה שווה?
10	מה נשאר מאיתנו כשאנחנו מורידים את התפקידים: תלמיד/ה, בן/בת, חבר/ה? חט״ע	מי את/ה כשאף אחד לא מסתכל?
11	האם אפשר להיות חופשי/ה לגמרי ובכל זאת מחויב/ת לאחרים? חט״ע	איזו מחויבות דווקא נותנת לך תחושת חופש?
12	מה גורם לך להרגיש שמשהו שאת/ה עושה הוא בעל משמעות? חט״ע	האם משמעות נמצאת או נבנית?
13	אם כל הזיכרונות שלך היו נמחקים, האם עדיין היית אותו אדם? חט״ע	מה מגדיר אותך יותר: הזיכרונות או הערכים?
14	האם יש הבדל בין להיות טוב/ה לבין להיראות טוב/ה בעיני אחרים? חט״ע	מה היית עושה אחרת אם אף אחד לא היה יודע?
15	מה חשוב יותר להבנת העולם: שאלות טובות או תשובות טובות? חט״ע	איזו שאלה מלווה אותך כבר הרבה זמן?
16	האם בדידות היא תמיד דבר רע? מתי לבד זה דווקא טוב? חט״ע	מה ההבדל בין לבד לבין בודד/ה?
17	מה ההבדל בין פחד שמגן עלינו לבין פחד שעוצר אותנו? חט״ע	איך יודעים לאיזה מהם להקשיב?
18	אם היית יכול/ה לשאול את היקום שאלה אחת ולקבל תשובה אמיתית, מה היית שואל/ת? חט״ע	למה דווקא השאלה הזו?
19	האם הצלחה של אדם אחד יכולה להיות גם הצלחה של אחרים? איך? חט״ע	מה המחיר של הצלחה על חשבון מישהו אחר?
20	האם טעות שלמדנו ממנה עדיין נחשבת טעות? חט״ע	על איזו טעות היית מוותר/ת אילו יכולת, ועל איזו לא?

21	מה גורם לנו לסמוך על מישהו, ומה גורם לנו להפסיק לסמוך? **חט״ע**	האם אמון שנשבר יכול לחזור להיות שלם?
22	האם המציאות שאנחנו רואים ברשת קרובה יותר לאמת, או רחוקה ממנה? **חט״ע**	איך את/ה בודק/ת מה אמיתי בעולם שמלא גרסאות?
23	לחיות ברגע או לתכנן את העתיד: מה מוביל לחיים טובים יותר? **חט״ע**	מה קורה למי שעושה רק אחד מהם?
24	האם אדם יכול להיות מאושר אם האנשים סביבו לא מאושרים? **חט״ע**	עד כמה האושר שלנו קשור לאחרים?
25	מה מבדיל בין דעה שלך לבין דעה שאימצת מאחרים בלי לשים לב? **חט״ע**	מתי בפעם האחרונה שינית דעה בעקבות שיחה?
26	האם יש דברים שאסור לצחוק עליהם? איפה עובר הגבול בעיניך? **חט״ע**	מי קובע את הגבול: המספר/ת או השומע/ת?
27	מה ההבדל בין סבלנות לבין ויתור? **חט״ע**	ספר/י על משהו ששווה היה לחכות לו.
28	אם היית צריך/ה לבחור ערך אחד שילווה אותך כל החיים, מה הוא היה? **חט״ע**	מה היית מוכן/ה להפסיד כדי לשמור עליו?
29	האם הזמן באמת מרפא, או שאנחנו פשוט לומדים לחיות עם דברים? **חט״ע**	מה עוזר לך כשמשהו קשה לא עובר?
30	מה זה בשבילך להיות מבוגר/ת? מתי מרגישים שזה קרה? **חט״ע**	איזה רגע גרם לך להרגיש פתאום מבוגר/ת?
31	האם ההרגלים הקטנים שלנו חשובים יותר מההחלטות הגדולות? **חט״ע**	איזה הרגל קטן שינה לך משהו גדול?
32	מה היית רוצה שאנשים ירגישו אחרי שיחה איתך? **חט״ע**	האם זה מה שבדרך כלל קורה?
33	האם לכל אחד מגיעה הזדמנות שנייה? ושלישית? **חט״ע**	מתי קשה לך לתת הזדמנות נוספת?
34	מה היית אומר/ת לעצמך ביום הראשון של כיתה ז׳, עם מה שאת/ה יודע/ת היום? **חט״ע**	ומה היית רוצה שעצמך בעוד עשר שנים יגיד לך עכשיו?

דף תלמיד – ✨ שאלות עומק לחט״ע

שם: _____ כיתה: _____

בחרו שלושה קלפים מהשיחה היום, וכתבו תשובה קצרה לכל אחד.

קלף 1: _____

קלף 2: _____

קלף 3: _____

💬 **משפט ששמעתי היום מחבר/ה ונגע בי:**

מותר לא לענות על שאלה. 🤍 פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים

דף תלמיד – עולים 🌍

קִרְאוּ, עֲנוּ בִּמְשְׁפָּט אֶחָד. Read and answer • Прочитайте и ответьте

שְׁאֵלָה	English / Русский	תְּשׁוּבָה
מָה זֶה אֹשֶׁר בִּשְׁבִילְכֶם?	What is happiness for you? Что для вас счастье?	
מָה חָשׁוּב לָכֶם בַּחַיִּים?	What is important to you in life? Что для вас важно в жизни?	
מִי הוּא חָבֵר אֱמִתִּי?	Who is a true friend? Кто такой настоящий друг?	
תָּמִיד צָרִיךְ לְהַגִּיד אֶת הָאֱמֶת?	Must you always tell the truth? Нужно ли всегда говорить правду?	
מָה אַתֶּם רוֹצִים לִזְכֹּר תָּמִיד?	What do you want to always remember? Что вы хотите помнить всегда?	
מָתַי אַתֶּם מַרְגִּישִׁים חָפְשִׁיִּים?	When do you feel free? Когда вы чувствуете себя свободными?	

דף תלמיד – חנ"מ 🖼️

מקיפים את התמונה שמתאימה לי.

😊	**מה עושה לכם טוב?** ◯ 🎵 מוזיקה ◯ 🌳 טבע ◯ 👫 משפחה ◯ ⚽ משחק
🤝	**מה עושה חבר טוב?** ◯ 👂 מקשיב ◯ 🤗 עוזר ◯ 😄 מצחיק
☑️🗣️	**אומרים את האמת?** ◯ ☑️ כן ◯ 🤔 לפעמים
🧍	**טוב להיות לבד?** ◯ 😌 לפעמים ◯ 😟 לא ◯ 👍 כן
⏳🐢	**קשה לחכות?** ◯ 😣 קשה ◯ 🙂 בסדר ◯ 😎 קל
💡	**מה חשוב לכם?** ◯ ❤️ אהבה ◯ 🤝 חברים ◯ 📚 ללמוד

כרטיסי יציאה – ✨ שאלות עומק לחט״ע

כתבו שאלה אחת שאתם יוצאים איתה מהשיעור, ומשפט אחד על מה שאתם חושבים עליה כרגע.

שם (לא חובה): _____

כתבו שאלה אחת שאתם יוצאים איתה מהשיעור, ומשפט אחד על מה שאתם חושבים עליה כרגע.

שם (לא חובה): _____

כתבו שאלה אחת שאתם יוצאים איתה מהשיעור, ומשפט אחד על מה שאתם חושבים עליה כרגע.

שם (לא חובה): _____

כתבו שאלה אחת שאתם יוצאים איתה מהשיעור, ומשפט אחד על מה שאתם חושבים עליה כרגע.

שם (לא חובה): _____